

Volgens het boekje

Rabbijn Joram Rookmaaker maakte met een team deskundigen *Judaism in a book*, een overzicht van de basisrituelen van het jodendom, compleet met audio.

ACHSA VISSEL

Joram Rookmaaker

Slechts een klein deel van Joods Nederland is actief verbonden aan een gemeente, weet Joram Rookmaaker, rabbijn van de Liberaal Joodse Gemeente Amsterdam: “De meerderheid geeft het jodendom op een eigen manier vorm. Daarbinnen is veel diversiteit: wel religieus, niet religieus. Sommigen eten wel appeltjes met honing met Rosj Hasjana, maar doen weinig aan een feest als Sjavoeot. Religieuze kennis is soms maar beperkt aanwezig.”

Voor die groep kan *Judaism in a book* uitkomst bieden. Het werk bundelt de belangrijkste rituelen, met de gebeden in het Hebreeuws en fonetisch gespeld, voorzien van een vertaling en een audiofragment. Je kunt ze beluisteren en net zo lang oefenen tot de woorden je vertrouwd zijn. En de Engelse titel ten spijt, is het gewoon een Nederlandstalig boek.

Kindertenach

Nadat de creatieve Rookmaaker in 2011 al de *De brede hagada* in het leven had geroepen, met onder meer fonetische spelling naast het Hebreeuws, deed hij in 2016 een beroep op de erfpachtgelden om voor de LJG drie nieuwe projecten in dezelfde lijn te ontwikkelen. Als eerste werd dat in de coronatijd *Judaism in a box*, vijf dozen voor sjabbat en de feestdagen met uitleg van de rituelen, inclusief de voorwerpen en producten die je daarbij nodig hebt. Project twee was de *Kindertenach*, waarin verhalen uit de traditie dankzij een vertaling van Wil Parijs z”l toegankelijk werden gemaakt voor kinderen.

Daarna ontstond het plan de instructiekaarten van *Judaism in a box* te bundelen tot een boek. Rookmaaker: “Dat werd uiteindelijk groter. We brachten de instructies bij elkaar en vulden ze aan met rituelen die ook in sjoel plaatsvinden, maar die niet iedereen kent. Zoals kaddiesj zeggen bij overlijden, de *brachot* (zegenspreuken) die je uitspreekt wanneer je in sjoel wordt opgeroepen of *gomel bensjen*, de bracha als je ontsnapt bent aan een groot gevaar of ernstige ziekte. We hebben er ook zaken aan toegevoegd.”

Knopjes

Om de rituelen zelf uit te kunnen voeren ontwikkelde het team een geluidsmodule die aan het boek vastzit: twaalf knopjes voor twaalf opnames. Het gaat om belangrijke rituelen als het aansteken van de kaarsen, havadala na sjabbat, de zegening van de wijn en het complete *birkat hamazon*, de zegening na de maaltijd. De laatste opname duurt maar liefst 4,5 minuten. De geluidsmodule is oplaadbaar via usb, batterijen zijn niet nodig. “Je leest het ritueel, drukt op het bijbehorende nummer en kunt luisteren, zonder internet of telefoon.”

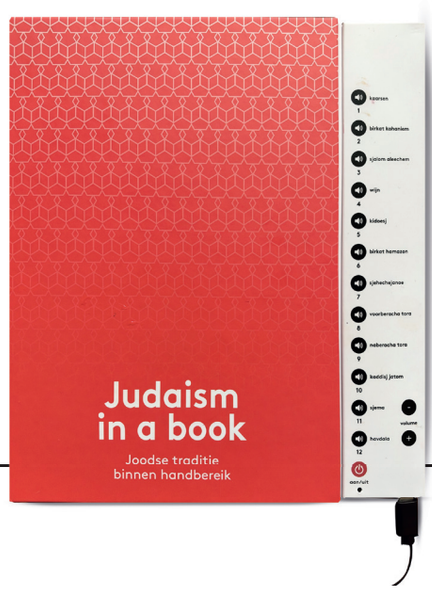
‘De meeste mensen geven het jodendom op een eigen manier vorm’

De productie van het multimediaproject noemt Rookmaaker een flinke uitdaging. “Echt iets anders dan een kinderboek, waarbij je op een hondje drukt en ‘woef’ hoort. Je kunt er prima mee oefenen en daarna kun je het zonder.”

De presentatie vond op 25 oktober plaats in het Joods Museum, in samenwerking met Joods Maatschappelijk Werk. Er werden twee rondleidingen gegeven langs rituele objecten, waarbij het boek meteen gebruikt werd.

Drempel

Recent onderzoek van het JMW wees uit dat driekwart van de Nederlandse Joden niet is aangesloten bij een religieuze gemeenschap. Voor wie meer wil ontdekken organiseert het JMW een aantal bijeenkomsten met *Judaism in a book* als leidraad. Aan bod komen Chanoeka, sjabbat (inclusief challes bakken), havdala en Pesach. Rookmaaker: “Ik ben er altijd mee bezig hoe we het jodendom in Nederland kunnen verstevigen en versterken. Er is een flinke groep mensen die meer zou willen, maar een drempel ervaart.” Met dit boek is die drempel weer een stukje lager geworden. ■

Joram Rookmaaker, *Judaism in a book*. LJG Amsterdam 2026, 128 p., € 34,95. Bestellen via Judaisminabook.nl.

NIW8706_judaism in a book.indd 1 27-10-2026 15:09